

EWALUACJA ZEWNĘTRZNA JAKO USPOŁECZNIE PROCESU OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ORAZ PODSTAWA JEJ ROZWOJU.

„W świecie edukacji sukces będzie zależał nie tyle od próby kontroli ludzkich zachowań, ile od pomocy w kontrolowaniu własnych zachowań poprzez stawanie się bardziej świadomymi tego co się robi” J. Elliott

GDAŃSK – 19-20 – maja - 2015

Program wzmocnienia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły etap III

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

RAPORT jako efekt ewaluacji?

- Zawartość raportu – jawne wymagania;
- Autorzy raportu – demokratyczność ewaluacji;
- Odbiorcy raportu - Raport jako źródło wiedzy o szkole i możliwych rozwiązaniach
- Perspektywa raportu – szkoła, system, świat
- Raport początkiem procesu poprawy;
- **Rozwój efektem ewaluacji....**

Rozwój szkoły

jakość = wartość
celów i
efektywność
w ich osiągnięciu

czyli doskonalenie **jakości**

konieczne ustalanie (badanie)
wartości, czyli **ewaluacja**,
która skutkuje...

... **zmianą**, pozytywną, a
więc prowadzącą do rozwoju

źródło: red. E. Tołwińska-Królikowska, Autoewaluacja w szkole, 2010

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

W kierunku dobrej szkoły.....

- Co to znaczy *dobra szkoła*?
- Czy nasza szkoła *jest dobra*?
- Co zrobić, *żeby* szkoła *była dobra*?
- Potrzebna! Komu? Wskaźniki, Standardy, Kryteria.....
- Jaka jest? Badania OECD, PISA, inne wskaźniki, wyniki egzaminów, **wyniki nadzoru (ewaluacja i kontrola)**, monitorowanie, ocenianie wewnątrzszkolne, certyfikaty jakości, dużo chętnych uczniów,
- Zarządzać danymi, myśleć systemowo, doskonalić jakość, badać, **wypełniać wymagania państwa**

Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.

Co się mieści w wymaganiu?

- Określanie wspólnych wartości i celów oraz sposobów ich osiągnięcia.
- Uwzględnianie potrzeb środowiska, w którym działa szkoła.
- Podporządkowanie koncepcji pracy potrzebom rozwojowym uczniów.
- Budowanie wśród wszystkich podmiotów życia szkolnego potrzeby jej tworzenia i realizacji przez całe środowisko szkolne.
- Odzwierciedlenie kluczowych idei w działaniach podejmowanych przez szkołę.
- Dyskusja nad aktualnością i ewentualną modyfikacją środowiska szkoły.

Wymaganie jest ważne, bo....

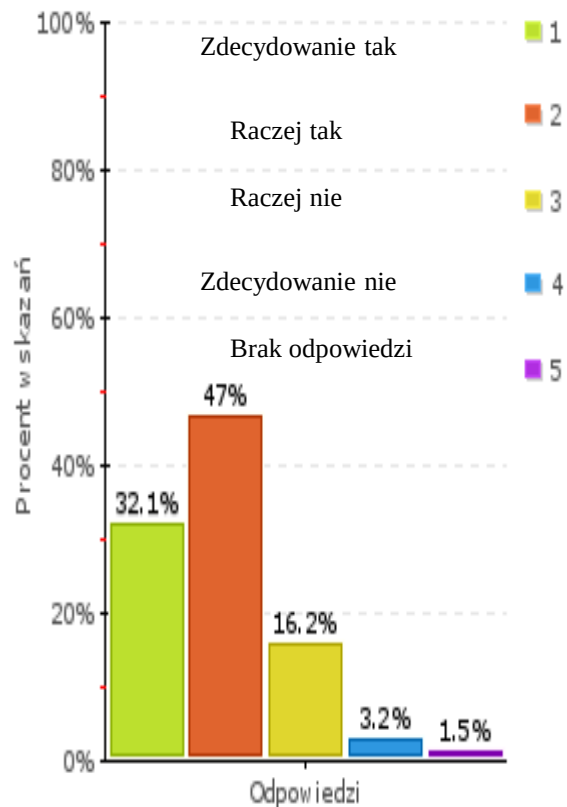
- **podkreśla znaczenie działania na gruncie przemyślanej strategii i współpracy całego środowiska szkolnego na rzecz jej urzeczywistnienia.**
- ***„Kto zaniedbuje planowanie, ten planuje zaniedbanie” – T. Kotarbiński***

Mam możliwość współdecydowania o ważnych sprawach szkolnych:

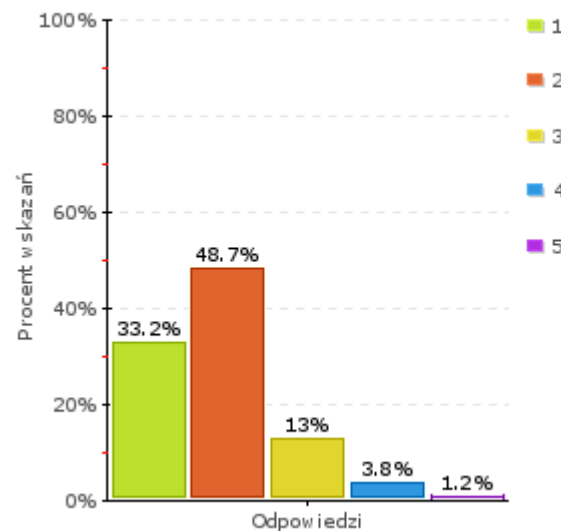
POLSKA

Procentowy rozkład wyników

POMORSKIE

Procentowy rozkład wyników

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.

Co się mieści w wymaganiu?

- Służebna rola planowania procesów wobec rozwoju uczących się.
- Warunki konieczne do efektywnego uczenia się.
- Upodmiotowienie uczniów jako współautorów procesów edukacyjnych.
- Tworzenie warunków zapewniających koncentrację na uczeniu się.
- Nastawienie na zdobywanie przez uczniów kompetencji kluczowych.
- Holistyczne postrzeganie świata..
- Informowanie uczniów o postępie w ich wszechstronnym rozwoju intelektualnym.
- Podkreślenie znaczenia zdobyczy nauki dla doskonalenia procesów edukacyjnych.

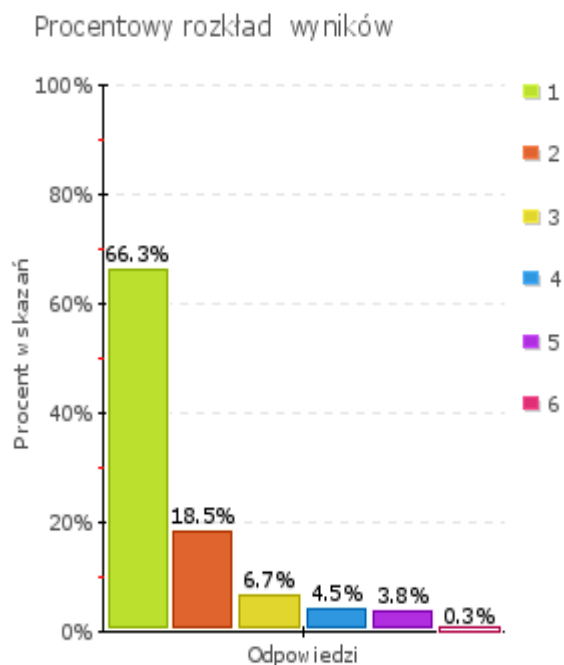
Wymaganie jest ważne, bo ...

- **wskazuje, w jaki sposób tworzyć atrakcyjne środowisko uczenia się.**
- ***„Najtrudniejsze dzieło świata od łatwego trzeba rozpocząć, a największe dokonania od drobiazgów” – Lao -cy***

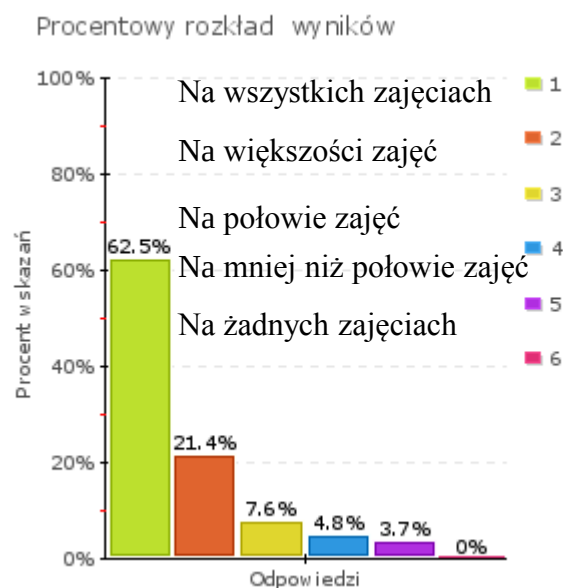

Moi nauczyciele przestrzegali dzisiaj ustalonych zasad oceniania.

POLSKA

POMORSKIE

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej

Co się mieści w wymaganiu?

- Codzienna praca z uczniami na bazie podstawy programowej.
- Monitorowanie realizacji podstawy w perspektywie każdego ucznia.
- Współpraca nauczycieli i uczniów w procesie uczenia się.
- Budowanie u uczniów odpowiedzialności za proces uczenia się i własny rozwój.
- Konstryktywizm – „nabudowywanie” na fundamentach wiedzy i umiejętności.
- Interdyscyplinarność.
- Odpowiedzialność zespołu nauczycieli za efekty kształcenia.
- Korelacja międzyprzedmiotowa.

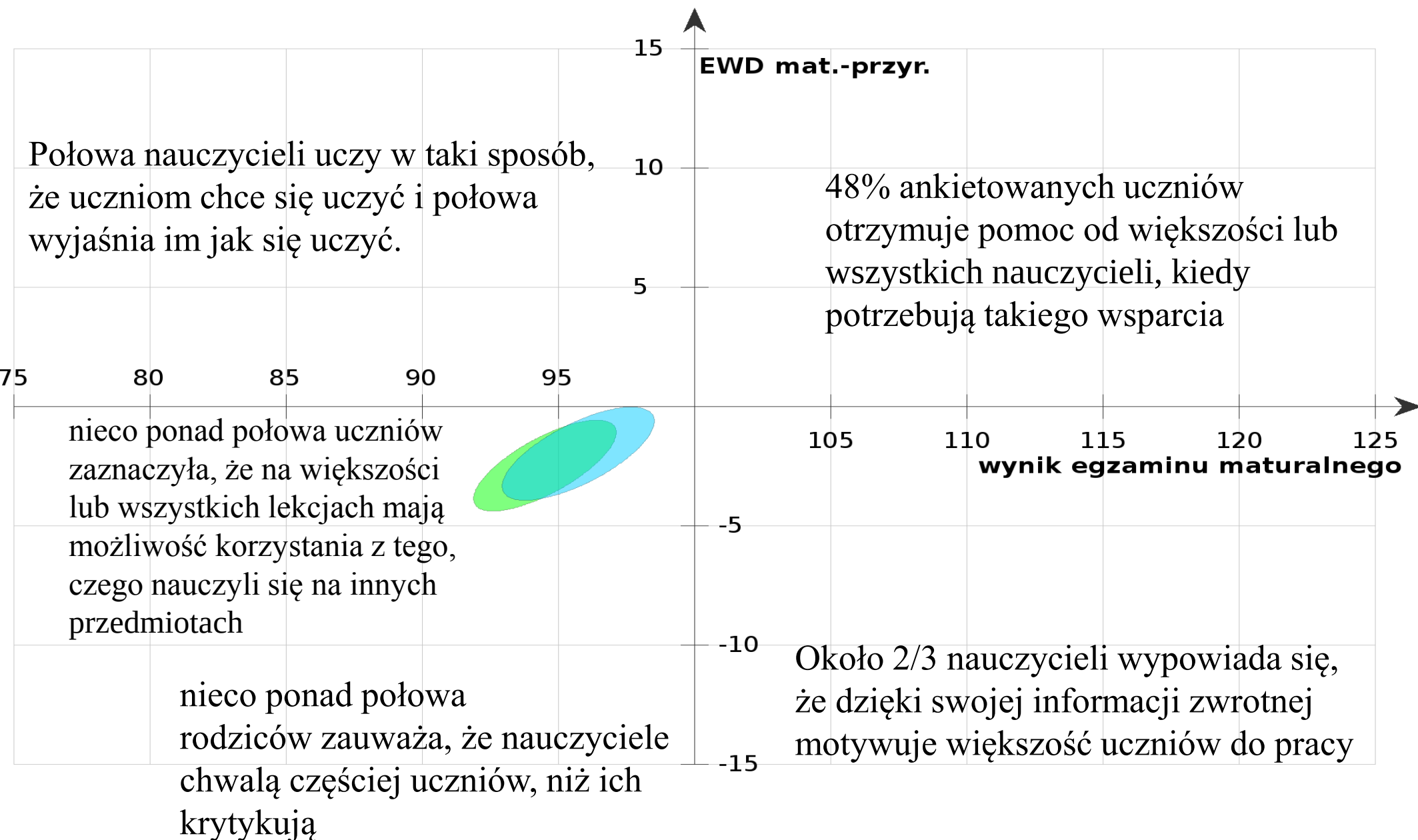
Wymaganie jest ważne, bo.....

- **stanowi o fundamencie wspomagania procesu rozwoju uczniów i kształtowania ich postaw sprzyjających dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu.**
- ***„niewiedza to noc umysłu, ale noc bez gwiazd i księżyca” - Konfucjusz***

EWD i wymagania...

Dane za okres 2010-2013

Uczniowie są aktywni

Co się mieści w wymaganiu?

- Przejmowanie odpowiedzialności za własny rozwój.
- Tworzenie przestrzeni do aktywności uczniów na wszystkich zajęciach.
- Umożliwianie uczniom wpływu na organizację procesu uczenia się.
- Kształtowanie aktywnej postawy wobec rzeczywistości.
- Inicjowanie przez uczniów działań na rzecz lokalnego środowiska.
- Kształcenie umiejętności komunikacyjnych i organizacyjnych.
- Różnorodność inicjowanych i realizowanych przez uczniów działań.

Wymaganie jest ważne, bo...

- **podkreśla znaczenie aktywności dla procesu uczenia się, i przypomina, że postawy uczących się wobec tego procesu, są rezultatem pracy nauczycieli.**
- *„Trzeba kształcić się tak, by się stać zajmującym towarzyszem dla siebie samego” Tadeusz Kotarbiński*

Wybrane dane wymagania 4.

- **31%** **30%** uczniów twierdzi, że podczas zajęć w dniu badania byli zaangażowani (**35%** **37%** na większości);
- **61%** **61%** wizytatorów potwierdza zaangażowanie w proces lekcyjny wszystkich uczniów (**28%** **31%** większość);
- **17%** **19%** uczniów brało udział w dyskusji na wszystkich lekcjach (**37%** **29%** na większości);
- **70%** **66%** uczniów deklaruje, że słuchało na wszystkich zajęciach (**20%** **23%** na większości);
- Dla **26%** **23%** uczniów, to co robili na wszystkich lekcjach było ciekawe (dla **35%** **34%** na większości).

Respektowane są normy społeczne.

Co mieści się w wymaganiu?

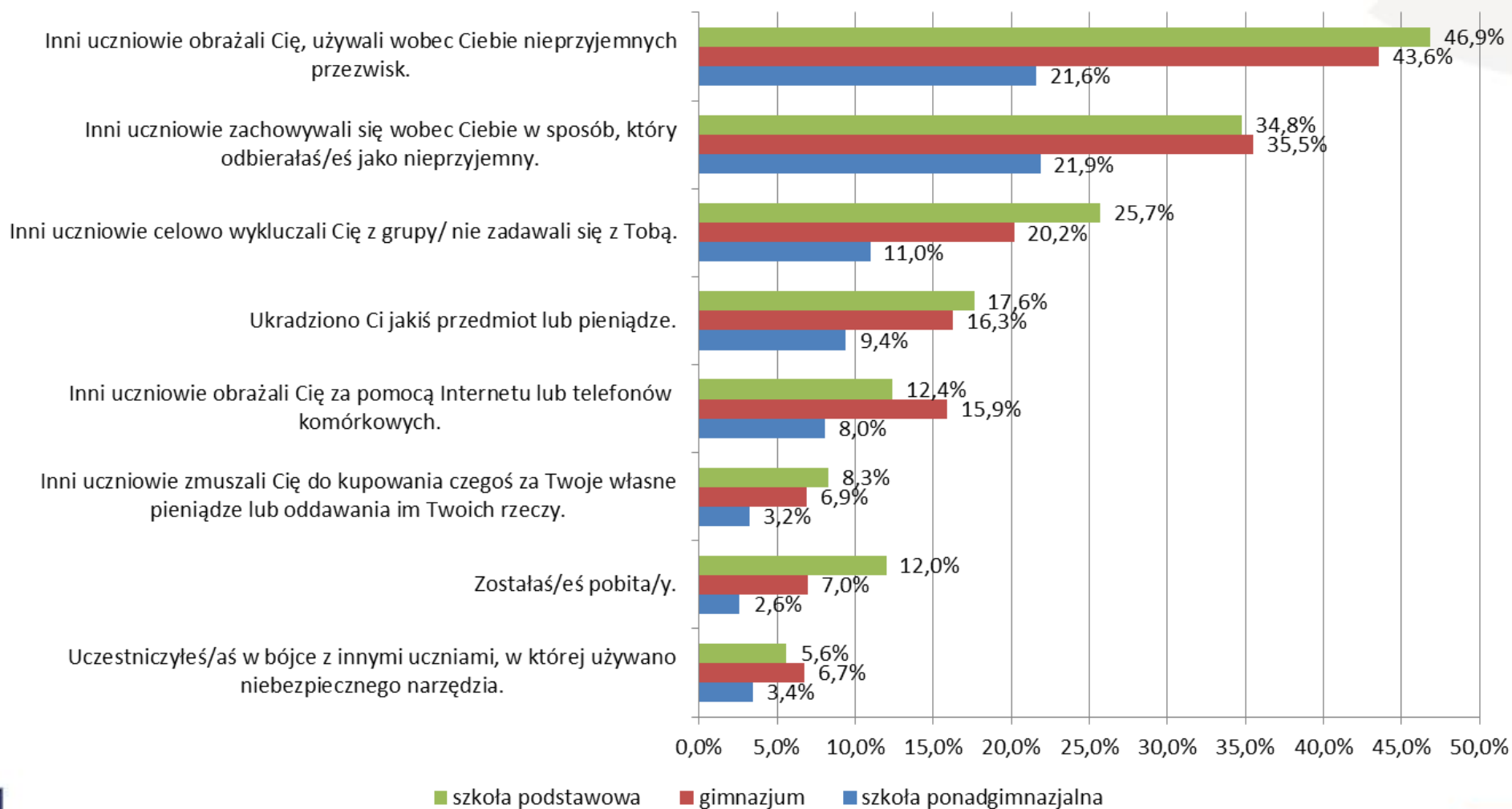
- Szkoła jako mała społeczność.
- Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec odmienności.
- Podkreślanie roli dialogu społecznego.
- Otwarcie na inicjatywy uczniowskie dla ustalania norm, zasad, kształtowania poczucia bezpieczeństwa i akceptacji.
- Systemowe prowadzenie analiz działań wychowawczych.
- Umożliwianie uczniom i ich rodzicom wpływu na kształtowanie norm regulujących funkcjonowanie szkolnej społeczności.
- Budowanie poczucia bezpieczeństwa.

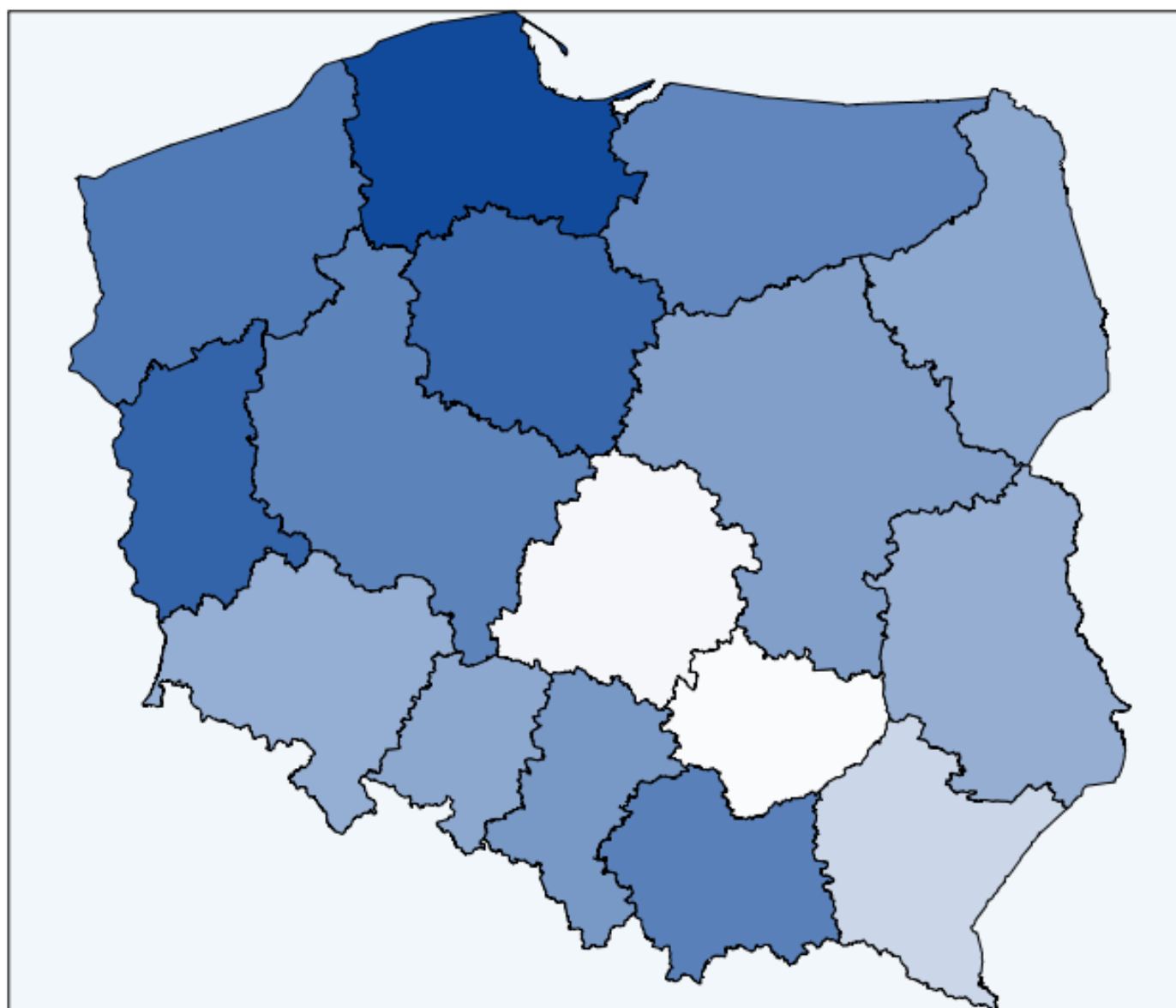
Wymaganie jest ważne, bo...

- **poznawanie zasad i rozumienie ich znaczenia jest ważne dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a przestrzeganie reguł, decyduje o sukcesie grup.**
- *„Wiedza nie opiera się wyłącznie na prawdzie, także na błędach” – Carl Gustav Jung*

Nasilenie zachowań agresywnych w przekroju na typy szkół

Średnia
(skala
ekspozycji
na
agresję)

0,16
0,15
0,14
0,13
0,12
0,11
0,10
0,09

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, uwzględniając ich indywidualną sytuację.

Co się mieści w wymaganiu?

- Uwzględnianie zróżnicowanych potrzeb rozwojowych uczniów.
- Tworzenie warunków do rozwoju talentów, budzenia zainteresowań i kultywowania pasji.
- Tworzenie warunków do wyrównywania braków i zaległości; pomoc w przezwyciężaniu specyficznych trudności w nauce.
- Przeciwdziałanie formom wykluczenia specyficznym dla grup dziecięcych i młodzieżowych.
- Powszechne prowadzenie działań antydyskryminacyjnych.

Wymaganie jest ważne, bo

- **podkreśla potrzebę wspierania uczniów w osiąganiu wysokich celów oraz potrzebę zmniejszania wpływu negatywnych czynników środowiskowych na proces uczenia się uczniów.**
- *"Klienci mogą schodzić się tłumnie, ale zadowolenie odczuwają pojedynczo." - George Schenk*

Wybrane dane wymagania 6.

- **49%** (**47%**) rodziców twierdzi, że zajęcia pozalekcyjne są dostosowane do potrzeb dziecka (**40%** (**40%**) raczej);
- **37%** (**44%**) uczniów może liczyć na wsparcie w rozwijaniu swoich zainteresowań (**42%** (**38%**) raczej);
- **27%** (**37%**) uczniów deklaruje, że wszyscy nauczyciele pomagają im, gdy mają trudności (**32%** (**32%**) większość)
- **20%** (**33%**) uczniów twierdzi, że nauczyciele wierzą w ich możliwości na wszystkich lekcjach (**41%** (**37%**) na większości).

Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.

Co się mieści w wymaganiu?

- Wspólna organizacja procesów edukacyjnych.
- Powszechne uczenie się od siebie.
- Postrzeganie uczenia się i nauczania jako procesów interdyscyplinarnych.
- Współpraca nauczycieli jako widoczny wzorzec współdziałania dla uczniów.
- Uczenie się jako proces, który następuje podczas wymiany doświadczeń w grupie.
- Umiejętność współpracy i elastyczność jako istotne kompetencje rynku pracy.
- Umiejętność dokonywania ewaluacji własnej pracy jako warunek samodoskonalenia nauczycieli

Wymaganie jest ważne, bo....

- przypomina, że o sukcesie współczesnych społeczeństw decyduje zdolność do współpracy, a szkoła to jedno z najważniejszych miejsc, aby współpracy się uczyć i ją modelować.
- *„Połączenie sił to początek, pozostanie razem to postęp, wspólna praca to sukces” - Henry Ford*

Wybrane dane wymagania 7.

- **80%** **83%** nauczycieli deklaruje, że regularnie prowadzą ewaluację własnej pracy (**19%** **16%** gdy widzi problem);
- **66%** **71%** nauczycieli deklaruje, że w pracę zespołów angażują się wszyscy nauczyciele (**29%**, **25%** że większość)
- **99%** **99%** nauczycieli deklaruje, że prowadząc ewaluację własnej pracy współpracuje z innymi nauczycielami;
- **94%** **98%** ocenia tę współpracę jako przydatną;

Promowana jest wartość edukacji.

Co się mieści w wymaganiu?

- Budowanie klimatu uczenia się.
- Kształtowanie postawy uczenia się przez całe życie.
- Zapewnianie każdemu uczniowi możliwości osiągnięcia sukcesu i jego świętowania
- Systemowe zbieranie i wykorzystywanie informacji o losach absolwentów.
- Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, na ile postawa uczenia się przez całe życie kształtowana jest w szkole i jak wpływa na późniejsze losy absolwentów.
- Działania promujące wartość edukacji w społeczności lokalnej skierowane do różnych przedstawicieli lokalnej społeczności

Wymaganie jest ważne, bo...

- **próbuje przeciwdziałać zauważalnej pasywności dorosłych w obszarze doskonalenia zawodowego i uczenia się przez całe życie .**
- ***„Jeśli myślisz, że edukacja zbyt drogo kosztuje, sprawdź, ile kosztuje ignorancja” Andy Mc Intyre***

Wybrane dane wymagania 8.

- **83%** **89%** nauczycieli deklaruje, że w ich szkole panuje przekonanie, że uczą się zarówno uczniowie jak i nauczyciele
- **31%** **30%** uczniów uważa, że w ich szkole uczą się zarówno nauczyciele jak i uczniowie (**42%** **44%** raczej tak);
- **11%** **10%** uczniów podaje, że nauczyciele bardzo często rozmawiają z nimi w jaki sposób się uczą, (**36%** **35%** często, **41%** **43%** rzadko);
- **36%** **36%** uczniów nie boi się popełniać błędów na wszystkich zajęciach (**32%** **31%** na większości);
- **22%** **22%** uczniów twierdzi, że wszyscy nauczyciele ich chwala, **31%**, **31%** że większość;
- **18%** **32%** uczniów było w dniu badania zachęcanych do wyrażania własnego zdania na tematy poruszane na lekcjach, **26%** **36%** na większości.

Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.

Co się mieści w wymaganiu?

- Tworzenie przestrzeni do współpracy z rodzicami jako współdecydowanie i współodpowiedzialność za to, co się dzieje w szkole.
- Zaangażowanie rodziców w zgłaszanie inicjatyw na rzecz rozwoju ich dzieci i rozwoju szkoły.
- Celowość działań podejmowanych z inicjatywy rodziców oraz efekty zrealizowanych działań i ich wpływ na rozwój szkoły oraz rozwój uczniów.

Wymaganie jest ważne, bo

- **prowadzenie skutecznych działań edukacyjnych i wychowawczych wymaga współdziałania szkoły (nauczycieli) i rodziców w istotnych aspektach pracy szkoły.**
- *„Każdy młody człowiek wcześniej czy później dokonuje zdumiewającego odkrycia, że także rodzice mają niekiedy rację” –Andre Marlaux*

Wybrane dane wymagania 9.

- **42%** **48%** nauczycieli twierdzi, że rodzice zgłaszają propozycje działań, które dotyczą uczniów i szkoły (**50%** **42%** raczej tak)
- **56%** **57%** rodziców deklaruje, że uczestniczyło w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły;
- **73%** **72%** rodziców podaje, że nauczyciele uczący ich dziecko, służą im radą i wsparciem w sytuacjach trudnych dla dziecka, **11%** **12%** nie ma takiej potrzeby;
- **83%** **86%** rodziców wie w jaki sposób mogą się zaangażować w pracę szkoły.

Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju.

Co się mieści w wymaganiu?

- Zdefiniowanie potencjału szkoły i możliwości właściwego wykorzystania tego potencjału dla dobra obu stron.
- Stwarzanie przestrzeni do współpracy przynoszącej obopólne korzyści.
- Celowość i systematyczność działań podejmowanych na rzecz współpracy.
- Refleksja nad procesem współdziałania z instytucjami środowiska lokalnego.
- Świadomość korzyści odnoszonych przez uczniów, dzięki współpracy szkoły z organizacjami i instytucjami środowiska lokalnego w różnych obszarach rozwoju.

Wymaganie jest ważne, bo....

- sensem działania szkoły jest **odpowiadanie na potrzeby otoczenia, w którym przyszło jej funkcjonować, ale prawem czerpać z jego zasobów, zwiększając szanse na uzyskiwanie najwyższych efektów swojej pracy.**
- *„Każdy człowiek zobowiązany jest przyczynić się, ile w jego mocy, do dobra drugich, i zaiste nic nie jest wart ten, kto nikomu do niczego się nie przydaje” - Kartezjusz*

Wybrane dane wymagania 10.

- **13%** **12%** uczniów twierdzi, że raz w tygodniu na lekcje przychodzą ludzie spoza szkoły, **22%** **21%** raz w miesiącu, **27%** **20%** raz na 2-3 miesiące;
- **65%** **61%** podaje, że dużo się na nich nauczyło;
- we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego organizuje się wycieczki, pomoc socjalną poprawia bazę, realizuje profilaktykę, projekty edukacyjne

Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych

Co się mieści w wymaganiu?

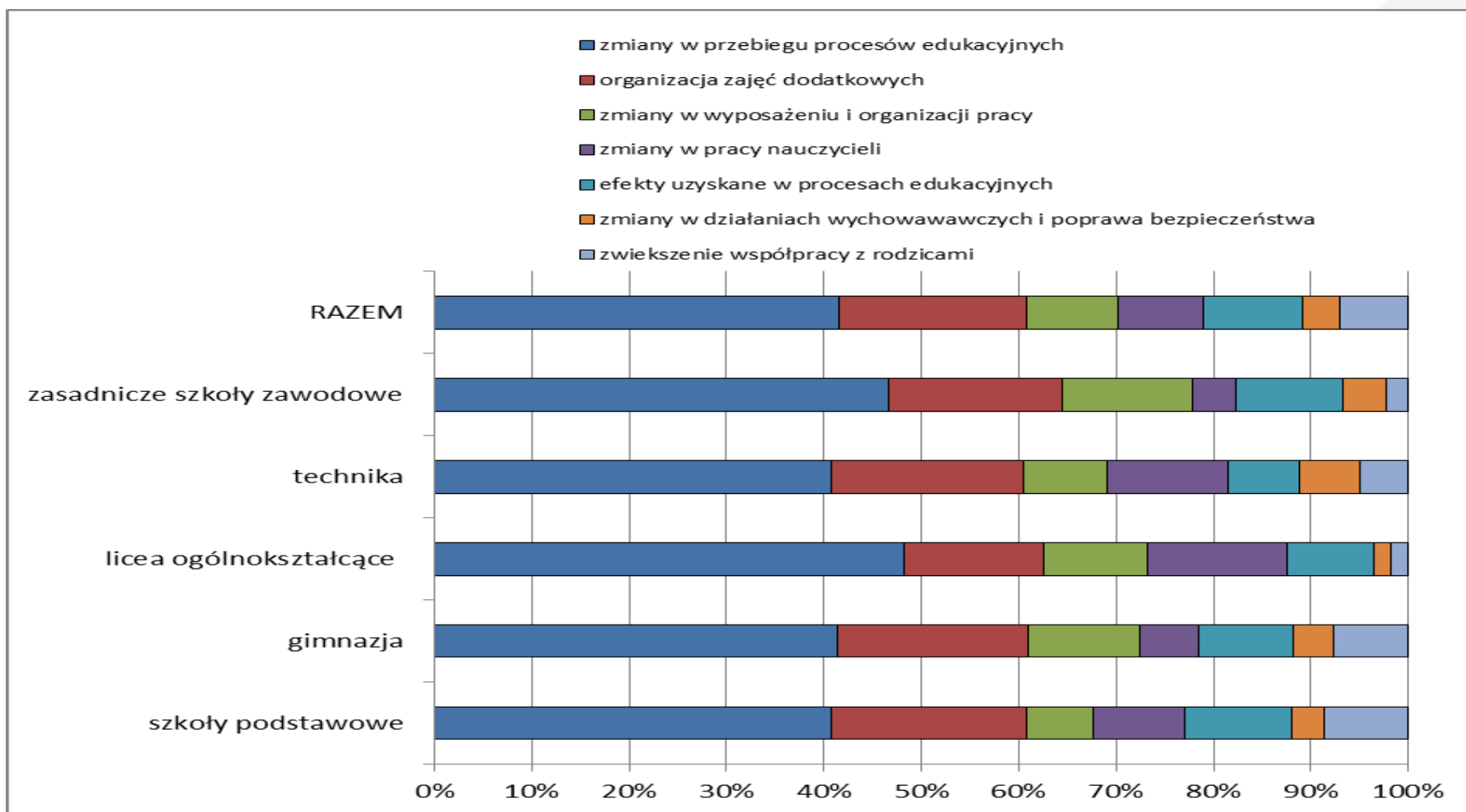
- Dbłość o efektywne kształcenie.
- Wykorzystywanie różnego rodzaju badań edukacyjnych do podnoszenia własnych kompetencji.
- Promowanie wewnętrznych badań i tworzenie kultury refleksji.
- Stosowanie różnorodnych metod do prowadzenia celowych analiz.
- Właściwe wnioskowanie i planowanie działań.
- Wykorzystywanie wyników badań zewnętrznych do doskonalenia procesu nauczania-uczenia się w szkole oraz indywidualnej pracy nauczyciela.
- Monitorowanie wdrażanych działań na podstawie wniosków z prowadzonych analiz.

Wymaganie jest ważne, bo...

- **wykorzystywanie danych dotyczących efektywności własnej działalności jest jedną z podstawowych cech organizacji uczącej się w społeczeństwie wiedzy.**
- *„Połowa zmartwień tego świata wywoływana jest przez ludzi, którzy próbują podejmować decyzje, nim zdobędą wystarczającą wiedzę, by móc te decyzje podejmować” Herbert E.Hawkes*

Procentowy rozkład wskazań obszarów zmian zachodzących w szkole na skutek prowadzonych analiz i monitoringu działań w zależności od typu szkoły.

Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Co się mieści w wymaganiu?

- Budowanie potencjału pracowników dzięki prowadzonej polityce kadrowej.
- Kreowanie rzeczywistości szkolnej w perspektywie wyzwań przyszłości.
- Celowy rozwój szkoły lub placówki.
- Tworzenie warunków do realizacji wszystkich pozostałych wymagań.

Wymaganie jest ważne, bo...

- **kluczowym elementem decydującym o jakości każdej organizacji jest zarządzanie, które służy jej rozwojowi.**
- *„Nie znam bardziej optymistycznego faktu niż ludzka skłonność do ulepszania życia dzięki świadomemu działaniu. Jeśli ktoś z ufnością podąży za swoimi marzeniami i postanowi prowadzić życie, które sobie wyśnił, bardzo szybko osiągnie niespodziewany sukces” — Walden Thoreau.*

Wybrane dane wymagania 12.

- **65%** **52%** nauczycieli uczestniczy w podejmowaniu decyzji dotyczących zarządzania szkołą (**25%** **32%** raczej);
- **69%** **74%** nauczycieli deklaruje, że w szkole stworzono im warunki do pracy własnej (**25%** **21%** raczej);
- **78%** **70%** nauczycieli pozytywnie ocenia wsparcie dyrektora we wprowadzonych przez nich nowatorskich działaniach (**11%** **16%** raczej);
- Ponad **99%** **99%** nauczycieli podaje, że dyrektor kilka razy w roku lub więcej przypomina im o założeniach koncepcji pracy szkoły.

Możliwe znaczenie jednego procenta?

Codziennie przez 15 minut
nie ma prądu, wody, gazu,
nie działa radio, telewizja..

4 samoloty dziennie na Okęcie
ma problemy
w Los Angeles – 17...

2000 pacjentów CZDz rocznie
otrzymuje złe diagnozy..

50 000 uczniów nie
uzyskuje promocji
Ile dramatów?

300 000 głosów
w wyborach

Dziękuję Państwu za uwagę!
anna.gocłowska@ore.edu.pl

"Jakość nigdy nie jest dziełem przypadku, zawsze jest wynikiem wysiłku człowieka" – J. Ruskin.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

